

НАРЕДБА № 17 ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ ГРАНИЦИТЕ И РЕЖИМА ЗА ИЗПОЛЗУВАНЕ И ОПАЗВАНЕ НА НЕДВИЖИМИ ПАМЕТНИЦИ НА КУЛТУРАТА ИЗВЪН НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА

*ИЗДАДЕНА ОТ КОМИТЕТ ЗА КУЛТУРА
Обн. ДВ. бр.35 от 4 Май 1979г.*

Чл. 1. (1) Предмет на тази наредба е определянето на границите и режима на използване, застрояване и опазване на единичните (отделно стоящи) и груповите паметници на културата извън строителните граници на населените места като: могили, исторически места, укрепени системи, манастири, крепости, пътни съоръжения, отделни сгради или ансамбли и комплекси от сгради, които не са обявени за резервати по чл. 4 от Закона за паметниците на културата и музеите (ЗПКМ).

(2) За издирването, изучаването, документирането и обнародването в Държавен вестник на тези паметници на културата се прилагат разпоредбите на Наредба № 5 за издирване, изучаване и документиране на недвижимите паметници на културата, утвърдена от председателя на Комитета за култура (ДВ, бр. 6 от 1979 г.).

(3) Съгласно единните режими за устройство на територията на страната в изпълнение на Основните насоки за опазване и възпроизводство на природната среда в НР България, (ДВ, бр. 59 от 1977 г.) тези паметници с прилежащата им територия попадат под действието на режима на защитена природна среда и по-конкретно - на подрежим А2 - защитени природни обекти и паметници.

Чл. 2. (1) При решаване на въпросите по предходния член се спазват следните основни правила:

1. границите, в които се обявяват тези паметници на културата, се определят след задълбочено историческо проучване от Националния институт за паметниците на културата (НИПК) с цел да се установи към една определена дата състоянието на паметника на културата и средата, в която той исторически е създаден и съществува. При конкретни случаи е възможно намаляване територията на паметника на културата, за да не се затрудняват други мероприятия на държавата по използване на земята, горите, пасищата и др.;

2. режимът на застрояване, използване и опазване на паметника на културата и средата му, включително охранителната зона, съгласно чл. 15, ал. 2 от Правилника за устройството и задачите на НИПК (ПУЗ НИПК) - обн., ДВ, бр. 102 от 1976 г.; изм., бр. 47 от 1978 г., се изгражда с оглед да се запази максимално оригиналният му образ и въздействие за патриотичното и комунистическото възпитание на трудещите се. Всички

проекти за строителството (хидромелиоративни, електрификационни, иригационни, лесоустройствени, селскостопански и др.) се съгласуват задължително с Министерството на горите и горската промишленост (МГГП), Министерството на земеделието и хранителната промишленост (МЗХП), Комитета по опазване на природната среда (КОПС), Комитета по архитектура и благоустройство (КАБ) и Комитета за култура (КК), респективно НИПК;

3. задължително се държи сметка за подходящото представяне и включване на паметниците на културата в териториалноустройствените планове на страната като част от природната среда съгласно Основните насоки за опазване и възпроизводство на природната среда в НРБ, утвърдени от Държавния съвет, и решенията на Мартенския пленум на ЦК на БКП от 1977 г. за по-нататъшно развитие и усъвършенстване на териториалното и селищното устройство на НРБ.

(2) Преди назначаване на комисията съгласно чл. 3 НИПК извършва проучване и изготвя конкретни предложения за границите на недвижимия паметник на културата и охранителната му зона, както и указания за неговото използване и опазване.

Чл. 3. (1) За определяне точните граници на паметника Комитетът за култура назначава комисия от представители на КК, НИПК, МГГП, МЗХП, КАБ, КОПС, на организацията-земеползувател (АПК, ПАК и др.) и съответния народен съвет, която извършва оглед на място и след запознаване с предложенията на НИПК съставя протокол, в който:

1. определя границите на паметника на културата, включително охранителната му зона, които нанася на карта с подходящ мащаб, представена от председателя на МГГП;

2. съгласува най-важните положения на указанията за използване и опазване на паметника на културата (паша, коситба на трева, залесяване и др.) съгласно приложенията на Наредба № 6 на КК по използване и представяне на недвижимите паметници на културата (ДВ, бр. 30 от 1979 г.).

(2) Заинтересуваните ведомства са длъжни да осигуряват присъствието на техните представители на определеното място и в определеното време съгласно издадената от КК заповед, която им се изпраща най-малко 20 дни преди деня за събиране на комисията.

(3) На основание протокола на комисията НИПК изработва и след съгласуване с МЗХП, МГГП и КОПС в съответствие с режима за използване на територията утвърждава окончателни указания за използване и опазване на паметника на културата и земята около него, задължителни за всички заинтересувани организации, на които се изпращат за ползуване. Те не подлежат на обнародване, а след утвърждаването им се поставят на видно място в паметника и разгласяват сред местните държавни органи, обществените организации и гражданите.

(4) Местните органи за надзор и охрана на паметниците на

културата при народните съвети, подпомогнати от дружествата на приятелите на паметниците на културата и музеите, са задължени по указание на НИПК да вземат мерки за трайно означаване на границите и самите паметници на културата и да осигуряват популяризирането им сред населението.

Чл. 4. Индивидуалните указания не изменят собствеността на имотите в границите на паметника на културата. Те се използват и стопанисват от собствениците им при спазване на изискването за запазване на паметника и средата му. Съгласувано с тях НИПК може да предприеме мерки за възстановяване на средата на паметника на културата.

Чл. 5. (1) След определяне на границите паметникът на културата се обнародва в Държавен вестник съгласно Наредба № 5 за издирване, изучаване и документиране на недвижимите паметници на културата. При обнародването задължително се посочват накратко границите на паметника на културата и къде се съхраняват оригиналният протокол и картата за границите на паметника на културата.

(2) Оригиналният протокол на комисията, скиците, картата и други материали по определяне границите на паметника на културата след обнародването им се съхраняват в личните досиета на паметниците в Националния документален архив на НИПК, а копие от тях - в местните съвети за култура.

Чл. 6. (1) За отсъствие без уважителни причини на заседание на комисията по чл. 3 представителите на заинтересуваните ведомства подлежат на наказание съгласно чл. 130 КТ. Наказанията се налагат от ръководителите на съответните ведомства по предложение на КК.

(2) Окръжните съвети за култура съвместно с управление "Териториално устройство, градоустройство и архитектура" при окръжните народни съвети са задължени да нанесат недвижимите паметници на културата и техните граници в териториалноустройствените и градоустройствените планове съгласно чл. 103 от Правилника за прилагане Закона за териториално и селищно устройство (ППЗТСУ) и чл. 15 ПУЗ НИПК. Те набеязват мероприятия съвместно с НИПК за подходящото им представяне и запазване като елемент от природната среда съгласно чл. 8, т. 6 от ЗТСУ и Основните насоки за опазване и възпроизводство на природната среда в НРБ, утвърдени от Държавния съвет на НРБ.

(3) За нарушаване на задълженията им по предходната алинея виновните лица подлежат на наказание съгласно чл. 130 от Кодекса на труда (КТ). Наказанията се налагат от председателя на окръжния народен съвет и председателя на КАБ по предложение на КК.

Допълнителни разпоредби

§ 1. Когато ведомствата, съгласували тази наредба, не могат да се споразумеят за границите на паметника на културата по реда на тази наредба, спорът се внася от председателя на КК за решаване от Бюрото на Министерския съвет.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Единичните паметници на културата извън населените места, които са регистрирани и обнародвани в Държавен вестник по досегашния ред, не подлежат на ново обнародване. По досегашните им регистрационни номера и обнародването в Държавен вестник на тях задължително се определят границите и изработват индивидуални указания за използване и опазване съгласно тази наредба, ако се засягат горите, обработваемата земя или пасищата и други дадености, предмет на дейността на ведомствата, съгласували тази наредба.

§ 3. Тази наредба се издава на основание чл. 12 и 24 ЗПКМ (ДВ, бр. 29 от 1969 г.) и § 2 от допълнителните, заключителните и преходните разпоредби на ПУЗ НИПК.

§ 4. Тази наредба е съгласувана с МГГП, МЗХП, КАБ и КОПС.